

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz.	Társzerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér
---	--------------------------------	---	-----------------------------------	---

Az alföld-fiumei vasut.

Egy teljesítettlen vágy.
Adalékok Baja multjából.
Sorok a régi dicsőségről.

Amikor a baja—báttaszéki vasuti át-
hidálás bizonyossá vált és amikor a
vasúti dunai hidat átadták a forgalom-
nak, szinte örömittasan kiálltunk fel:

Végre, valóra vált a városnak egy
évtizedes vágya!

És mindenki meg volt győződve, hogy
az volt az első akció a dunai áthidalás
érdekében, amelyet vagy huszesztendő-
vel azelőtt megindítottak és tíz évvel
utóbb felújítottak és a bajai szokástól
eltérőleg, ébren is tartottak mindaddig,
amíg a mozgalom eredményre nem ve-
zetett.

A városi levéltárban most Bischof
Károly levéltárnok úr szívesége folytán
igen érdekes adatra bukkant tudósítónk.
Ezen adat szerint Baja város már jóval
előbb, amikor a megyében még egyál-
talan nem volt vasút, amikor Bajáról
Fiuméba úgy szállítottak, hogy az el-
szállítandó árukat előbb hajón felvitték
Téténybe és onnan szállították Fiuméba,
sürgette a dunai áthidalást.

Ezernyolcszázhatvanhárom okt. 13 án
menesztetett az akkori kormányhoz egy
terjedelmes és alapos felterjesztést az-
irránt, hogy építtessék meg az alföld-
fiumei vasút olyképpen, hogy a vasúti
vonal Szegedről induljon ki és Szabad-
kán át Bajára jöjjön, itt a Duna áthida-
lásával menjen a Dunántulra és Báttas-
zéken, vagy más alkalmas községen át
haladva, csatlakozzék az akkor már ki-
épült budapest—fiumei vasúthoz.

A felterjesztéssel nem volt szerencsénk.

Talán nem volt elég intenzív az agitáció,
vagy ki tudja mi okozta, elég az hozzá,
hogy a vasutépítés elmaradt és Baja
kénytelen volt a vasút áldásait nélkülözni
még majdnem husz esztendeig. Közben
kezdtek a megyében vasutak épülni és
meglett az alföld—fiumei vasut is, csak
hogy másképen, mint ahogyan Baja
akarta. Szabadkáról Baja helyett Zom-
boron át haladva Gombosnál érintette
a Dunát.

Hogyha Baja kívánsága annak idején
megvalósul, egészen másképpen alakul-
nak a viszonyok. Nem veszíti el a város
a kereskedelmi és közlekedési központját
és megmarad ma is a megyei kereske-
delem és ipar központjának.

Hogy milyen volt Bajának a keres-
kedelme abban az időben, 1863-ban,
amikor a város felterjesztést intézett a
vasút létesítése érdekében, annak jel-
lemzéseül leközlöljük azokat az adatokat,
amelyekkel a város kérelmét támogatta.

Elmondja a felterjesztés, hogy Baja és kör-
nyékének a középminységű gabonatermése
akkor 88.000 pozsonyi mérő volt, amelyből a
helyi fogyasztás 70.000 mérő. A többi Pesfre,
Győrbe és Tétényen át Fiuméba szállítatik.
Hüvelyes vetemények: Bab, kása, borsó Zi-
monyba és Pancsovára megy. Káposzta és
főzelékfélével Baján át látja el magát Baranya
és Pestvármegye. Gyapjú és nyersbőrnek
Baja a központi piaca és innen viszik azt
szerte az országra.

Minden hetivásári sokadalom alkalmával
tavasztól a Duna befagyásáig állandóan szál-
lit 3 tölgyfahajó egyenként 500—600 mázsa
lisztet. De szállítanak árut a hajók az egész
hajózási idő alatt Bajáról Tolnába és Pestre
is. A fagyut it dolgozzák fel és viszik
mindenfélé. A Dunán. Dráván és Száván
egyaránt Baján feldolgozott kendert szállita-
nak. Méz, viasz, toll és rongy képez Baján
nagybani kereskedést.

A liszt óriási mennyiségben állítatik elő
Baján. 109 dunai malomban és 2 gőzmalom-

ban örölnék. Tolna, Baranya, Somogy, Sza-
badka, az egész Kiskunság bajai lisztet fo-
gyaszt. Szállítják azt hajón és tengelyen
Bajáról.

Bor, sör és pálinka nagy kereskedelmi
cikk Baján.

Halat a helyi fogyasztás kielégítésén kívül
Szabadkára 50.000 mázsát, Kiskunságba
50.000 mázsát és Bánátba 150.000 mázsát
visznek ki a városból.

A köszenet Dunántulról Bajára hozzák és
innen megy szét az egész Alföldre. A tűzfát
is innen szerzik be és a felirat panaszolja,
hogy a tengelyen való szállítás rendkívül
megdrágítja a tűzfát. Az épületfa még ennél
is keresetesebb cikk. Kőszőrükből és malom-
kőből 4000 mázsát visznek ki a városból.

A felterjesztés kiterjeszkedik a város lakó-
ságára, a város népességére, lakottságára is.
Az 1857-ben megjelölt népösszeírás szerint
volt Baján: lthon lakozó nép 16783, vidéki
itt tartozkodó 2119, vidéken üzlettel foglal-
kozó 1168. Összesen 19,780.

A lakosság a felterjesztés szerint alábbiak-
ban oszlott meg:

35 pap, 55 katona (valószínűleg csak tisz-
tekről beszél), 128 tisztviselő, 68 művész (?),
31 orvos, (ügyvédet egyet sem említ), hajós
és halász 251, földbirtokos 229, magános 175,
iparos és gyáros 987, kereskedő 309, egyéb
polgár 811, család 512, gyermek, asszony és
egyéb személy 10910, napszámos 1657,
iparossegéd 1222, kereskedősegéd 235.

1860-ban felszaporodott a lakosság a be-
költözőkkel együtt 20,125-re. Az iparosok
is megszaporodtak 127-tel.

A népes összeírás ismertetése után vissza-
tér a felterjesztés szerkesztője az adatok cso-
portosításához, amelyből az alábbiakat közöl-
jük. Ezek szerint volt Baján 1863-ban:

20 fűszerész, 6 vasárús, 22 rőfőskereskedő,
20 nörinbergi, 450 vegyes apró boltos. Borkereskedő volt 17 nagyforgalmu és 33 kisfor-
galmu, összesen 50. Volt 38 fakereskedő, 53
gabonakereskedő és 90 vendéglő.

A kultur intézmények ismertetésére is ki-
terjed. Főgimnázium és népiskolákon kívül
öt magántanintézetéről beszél és vagyon öt

MÉRNÖKI IRODA

B A J A

Mészáros Lázár-u. 1.

Van szerencsém értesíteni a tisztelt közönséget, hogy
Baján maganmérnöki irodát nyitottam.

Elvállalok mindennemű földmérés, parcellazást, telek-
könyvi kiigazítást, peres megyék helyreállítását, továbbá
mindennemű tervek, költségvetések készítését stb stb.

Junius hó 1-től a Bajai
Takarékpénztár épületében.

Erdős Sándor
okleveles mérnök

plébánia szék. Takarékpénztár, áruszállító intézmény, könyv- és könyvolda, telegraph-állomás, szegényház, ispotály és ebben a rovatban tünteti fel a »mémintézetet« (zárjelen Beschellerei).

A 18,000 forintot jövedelmező vámházaknál minden hetivásári sokadalom alkalmával 57,437 üres és 163,630 terhes szekér jött be a városba. Évenként 243,000 kocsi fizetett vámot.

A felterjesztés szerkesztőjének számítása szerint átlag évenként 2,400,000 ember fordult meg a város területén. (Amikor ezeket a statisztikai adatokat felvonnatjuk, természetesen a teljes megbízhatóságukért az 1863-ban kelt felterjesztés szerzője a felelős.)

Az adatok nem ellenőrizhetők teljesen, de azért érdekes képét festi meg a város akkori ipari és kereskedelmi viszonyait.

Érdekes például, hogy abban az időben 1114 iparos volt a városnak és az iparosok 1122 segédet foglalkoztattak.

Nagyon valószínű, hogy a város viszonyai egészen másképpen alakulnak, ha a felterjesztésnek fogantatója lett volna és kiépítik akkor Baja kivánsága szerint az alföld—fümpei vasutat. A gazdasági hanyatlás nem áll be és Baja ma is kereskedelmi és ipari gécepont.

Késő azonban ezen most keseregni. Most azon kellene törekedni, hogy a várost újra fellendítsük.

Telefonhírek.

Budapest, 1912. március 1.

Kavarodás a szabadság körül.

A munkapárt erőszakoskodik.

Vita a házszabályok körül.

— A képviselőház ülése. —

A névszerinti szavazások ellen kitalált ma a munkapárt egy új trükköt, amely azonban alighanem visszafelé sül el. A Ház mai ülése azzal kezdődött, hogy Návay elnök bejelentette, hogy azok a képviselők, akik tegnap szabadságot kértek visszavonták kérelmüket. Incedy Samu bárót gondnokság alá helyezték s így a mandátuma megüresedvén, körületében új választást irnak ki.

Most jött a kavarodás.

Návay elnök jelenti, hogy Sümegi Vilmos, Bosnyák Géza és Kún Béla szabadságot kérnek a Háztól, kérdi, hogy megadják-e.

Megadjuk! Zengik a munkapárton.

Eitner Zsigmond feláll és kéri, hogy a kérvényeket külön-külön tegyék fel és mindenik felett névszerinti szavazást kérnek.

Kenedy Géza indványozza, hogy mondja ki a Ház, hogy a szabadságkérő levelek fölött nem szavaznak névszerint, hanem egyszerű szavazással határoznak felettük. (Éljenezés a munkapárton) Óriási lármá tör erre ki és heves vita indul meg, amelyben részt vesz Barabás Béla a Just pártot támogatva, Polónyi Géza, Bakonyi Samu, Polónyi Dezső, Egry Béla, Ábrahám Dezső és többször szól Návay elnök.

NAPIHIREK.

A bajai szinkör ügye.

A Bácsmezei Napló írja: A bajai szinkör ügyével kapcsolatosan téves tudósítások jelentek meg a lapokban. A tényállás a következő:

Baja város tanácsa engedélyt adott Nádasy Józsefnek, hogy 1913., 1914. és 1915. években a bajai szinkörben játszik társulatával. Krémer Sándor ezt a határozatot azért felebbezte meg, mert a szinkör az övé. Neki tehát csak az ellen volna kifogása, hogy az ő általa épített s az ő tulajdonát képező szinkörben más játsszék s afelett ne ő, hanem más rendelkezék.

A felebbezést elutasította a bajai városi tanács. Az elutasításnak azonban az az indoka, hogy az alaphatározatban már kijelentette Baja, hogy a szinkör magántulajdon.

Nádasy tehát csak az esetben játszhat a bajai szinkörben, ha Krémerrel megállapodik. Azt hisszük, hogy itt tévedés van. Mi ugyanis úgy tudjuk, hogy a tanács ugyan játszási engedélyt Nádasy Józsefnek, de nem mondotta ki, hogy a játszási engedély a mostani szinkörre szorítkozik. Amint hogy nem is mondhatta volna ki, mert hiszen a szinkör magántulajdon képez és így afelett a tanács nem rendelkezhetik. Nádasy József dolga, hogy hogyan szerzi meg ezt a szinkört, vagy ha ezt nem szerezheti meg, szintén az ő dolga, hogy minő megfelelő nyári helyiségben játszóik.

Az evangélikus nők március 3-án tartandó jótékonycélú fehér cabaret tomborájának kézimunka tárgyai Reich Farkas Fiai cég üzletében megtekinthetők. A cabaret iránt nagy az érdeklődés és már nagy számban fogynak a jegyek és igen szép összegű felülízetés folyt már eddig be.

A »Bajai Sport Egylet« 1912. március hó 3-án d. e. 11 órakor a városháza kis tanácstermében rendes évi közgyűlést tart, határozatképtelenség esetén a közgyűlés 1912.

március 10-én a megjelentek számára való tekintet nélkül d. e. 11 órakor tartatik meg. A tárgysorozat fontossága miatt a tagok és érdeklődők szívek megjelenését kéri az elnökség. Tárgy: Zárszámadás, évi jelentés, tisztújítás, költségeloirányzat, f. é. működési program, esetleges indítványok.

Előléptetés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a f. é. előléptetések alkalmával a helybeli tanítóképző-intézet tanárai köréből Bellosits Bálint és Amler Antal tanárokat a VII., Barcsai József és Wohlmut István tanárokat a VIII. fizetési osztályba nevezte ki.

Flórián-utcaiak panasza. A Flórián-utcából kapjuk a panaszt, hogy a közelben levő herberg csavargói állandóan ellepik az utcabeli házakat és hol koldulnak, hol lopnak. Nem ártana néha-napján abban a herbergben, abban a nem egészen modern »Népszálló«-ban is egy kis rendőri razziát tartának.

A nagykaszárnya, városunk ezen diszes virága ellen panaszokodnak. Nem elég, hogy az utcát csufítja el, hanem még az is baja enaek a »középületeknek«, hogyha itt valami elromlik, vagy kidől, az egyhamar nem lesz helyreállítva. Most a szomszédházak udvarától elválasztó kerítés dől ki. A szomszédok igen szívesen vennék, hogyha a város a kidől kerítést helyreállítaná.

Eivesztett 10 koronát. Csütörtökön, délután 4—5 óra között egy kisleány a Trapl-féle házból kiindulva a Vorösmarty- és Kossuth Lajos utcán menet közben egy tizkoronás aranyat elvesztett. Kéri a megtalálót, legyen kegyes neki visszaadni. Nánay-nyomdában.

Csak a Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számítógazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

Gyarmati-féle teljesen iz és szagnélküli csukamájolajat szívesen szedik gyermekek és felnőttek. Kapható Gyarmati Emil gyógytárában Baján. Egy üveg ára 1 korona 60 fillér.

Rum, likőr készítése házilag 100, 200 percentnyi megtakarítás 50 fillér egy adag legfinomabb rum kivonat, vagy likőr-kivonat bármelyike. Használati utasítások és prospektusok ingyen, bárkinek díjtalanul rendelkezésére állanak. Kapható egyedül Gyarmati Emil gyógytárában Baján.

Segédszerkesztő:

FÖDÖR KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma 101

ÁLLANDÓ

← BUTORKIÁLLÍTÁS →

Baján, Erzsébet királyné-utca 7. szám alatt.

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű **ja- és kárpitos butorait** meglepő kedvezményes ár és fizetési feltételek mellett. ➡ Diszítések és lakberendezéseket kiváló szakmunkásom végzi. ➡ Telefonszám 84.

Népgyűlést rendez Baján, március hó 3-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor a bajai szociáldemokrata-párt. A népgyűlés napirendje: Az általános választói jog és a politikai helyzet. Előadó Budapestről fog jönni.

Csinos, belvárosi úriház

elköltözés miatt

azonnal eladó és átvehető vagy május 1-ére kiadó.

Cím: Attila-utca 24. szám.

12655/911. tkvi szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A bajai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az árverést dr. Nyiraty János bajai lakos végrehajtható javára Virág Ferenc bajai lakos ellen 132 kor. tőke, ennek 1907. május hó 23-tól járó 5% kamata 7 K 20 fillér eddigi, 18 K 30 f ezttal megállapított és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t.-e. 144. és következő §-i, valamint az 1908. évi 41. t.-e. 21 §- alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbíróság területén lévő

a bajai 2073. sz. betétben 3890. 3891. hrsz. Szent János külvárosi ház és kertből végrehajtást szenvedőt illető 1/2 jutalékára 788 korona kikiáltási árban ezennel elrendeli és annak Baján a telekkönyvi árverési helyiségben 1912. évi március hó 18. napjának d. u. 3 óráját kitűzi.

Az elárverezendő ingatlanhányad a kikiáltási ár 2/3-ánál alul eladatni nem fog.

Árverezők a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez tegyék le.

Vevő a vételárat 3 egyenlő részletben és pedig az első részletet 15, a másodikát 30, a harmadikat 45 nap alatt mindig az árverés napjától számított, de mégis az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a bajai kir. adóhivatal, mint bírói letétpénztárnál az ide két példányban és kellő felzetekkel benyújtandó kérvény kapcsán fizessék le.

A bánatpénz az utolsó részletbe számítatik be. Baja, 1911. december 16. napján.

Dr. Ráczy Károly,
kir. járásbíró.

A jaukói dülőben

szőlő és szántóföld és a Mészáros Lázár utcában a 43-ik számú házamat szabad kézből eladom. Bővebbet a háztulajdonosnál Mészáros Lázár utca 43.

Nemi bajoknál, hugycsőfolyás, tripp-per-kankónál csakis az **ILLÉS** féle Santal-capsulák, ezelőtt **LARICIN CAPSULÁK**, mint legbiztosabb óvszert mindenki használja, 3 kor. beküldéssel ingyen postaköltséggel szállítja **ILLÉS ANTAL** gyógyszerbára **szabadka.**

Eladó ház

Mészáros Lázár utca 20 ik sz. házamat szabadkézből eladom. Bővebb felvilágosítást ad **NÁNAY LAJOS** nyomdatulajdonos.

SZÉN
gőzmalomok,

cukor, szesz- és téglagyárak

 EPCO

(porosz köszentégla)

cséplőgépek és uradalmak részére bármely vasuti és hajóállomásra legjutányosabb bányá-áron beszerezhetők

Sugár **Vilmosnál**
BUDAPEST, X.,
Kobányai-út 4.
Friedlaender
Em. & Ca.

Telefon-Internu- Berlin-Gleiwitz bányacég
ban 2-59 képviselőjénél.

Méhészeknek fontos!

Méhkaptarakat, mézpergetőket, viaszolvasztó üstöket, keretleceket, műlepeket és a méhészetben szükséges összes eszközöket :-

Kühne Ferenc utóda
cég, Budapest

I. Attila-utca 99. szám a.

szállít legjobban Körje az 1912. évi „Méhészeti utmutató” és nagy arjegyzekek ingyen való megküldését.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjának

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálogkölsönöket

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltőbb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Meghívó.

A Bajai Asztalos Ipari Szövetkezet folyó évi március hó 15-én d. u. 2 órakor tartsa első rendes

félévi közgyűlését

melyre van szerencsénk ezennel a szövetkezet tagjait meghívni.

TÁRGYSOROZAT:

1. Ismertetése az első félévi működésnek, elnöki megnyitó
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése
3. Riskó Ferenc kizárása iránti indítvány.
4. Riskó Ferenc kizárása folytán üresedésbe jövő igazgatósági tag választása.
5. Netáni indítványok.

Az igazgatóság.

Bőjti idényre, bőjti cikkek.

Ajánlok a bőjti idényre

Kokusz zsirt kilója 1.48
Kokusz vaját kilója 1.50

melyek minden tekintetben teljesen potolják a drágább vaját. Egészségesebb, mint a vaj!

Naponta friss üptői turó, tea vaj, rnseli (oroszha), sóshering stb. Jó minőségű baranyai dió kilója 64 fillér.

Zwilling Arnold vegyeskereskedő
Baja, szemben Tóth Kálmán szobrával.
Telefonszám 151 — Telefonszám 151.

Kifutó leány

12 vagy 13 éves kerestetik fizetéssel és ellátással. — Cím a kiadóhivatalban.

Gyakornokot

keres tisztességes fizetéssel a „Mercur” szállítási vállalat.

Ajánlatok a fizetési igény megjelölésével írásban nyújtandók be.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank jelenlegi hivatalos helyiségei egy esetleg két üzlethelyiségnek folyó évi augusztus 1-ére kiadók. Bővebbet Drescher Gyula tulajdonosnál.

Ha „FORHIN“-nal permetez

I - SZOR
kevesebb
a gond,
II - SZOR
kevesebb
a munka,
III - SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a »FORHIN« a sokszorta megjavított **BORDÓI KEVERÉK** kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levelekre is!

Bármily harminál permetezhet vele! Semmi üledeke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Kérjen ingyen és bérmentve leírást a Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandtszabadalmát képező „Rézkénport” és „Bordói port”.

FORHIN-gyártó, Budapest, VI., Váci-ut 93.

Miért nincs az idén Baranyában kolera?

Mert mindenütt a közkeveltségű

pécsi tettyei kristálytisztá üdítő és borvizet

itták, mely nemcsak a legolcsóbb hanem a legkellemesebb ízű asztali víz. — Óvszer fertőző betegségek ellen!

Főraktár: IFJ. CSERBA GYÖRGY fűszerüzletében.

Ára palack cserével: 1/2 liter 18 fillér. — 1 liter 24 fillér.

1 1/2 liter 32 fillér.

Jó házi szappan

kapható kilonként 88 fillérért.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 68,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánljának:

Locomoblok és cséplőgépek, benzinmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakaszalók, lóhereszéplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kéveköti-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvatgépek, Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecska-vágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egytemes aczélek, 2- és 3-vasú ekek és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

ZONGORÁK — ÉS PIANINÓK —

legszilidabban vásárolhatók

Ifj. Wagner Antal

zongora-termében

BAJÁN.

Bácsmegeye legrégibb és legnagyobb zongorarak-tára ::

Tíz éves írásbeli :: szavatosság! ::

Legelőnyösebb fizetési feltételek! :

Törlesztéses kölcsönöket engedélyezünk

15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0/0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

HIRDETÉSEK

felvételnek — a kiadóhivatalban